

CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
AAN ANNA MARIA VAN SCHURMAN [UTRECHT]
5 DECEMBER 1660
5667

Samenvatting: Huygens stuurt Anna Maria van Schurman zijn geschrift over het kerkelijk psalmgebruik. Hij vraagt haar om een antwoord en tevens of zij het ter lezing wil voorleggen aan Voetius.

Bijlage: 'Kerck-gebruyck der psalmen' (Huygens 1658).

Door Anna Maria van Schurman beantwoord op 2 februari 1661 (*5679A*).

Primaire bronnen: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIV, nr. 470, fol. 579v: ontwerp (autograaf).

— Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLV, nr. 470, fols. 165v-166r: later afschrift naar ontwerp (Constantijn [V] Huygens).

Vroegere uitgaven: Moll 1876, p. 112, n. 2: volledig, behalve <Si quando ... mei asservare liceat.>.

— Worp 5, nr. 5667, p. 344: onvolledig (<Si quando ... mei asservare liceat.>), rest samengevat.

— Rasch 2007, nr. 5667, pp. 1034-1035: volledig, met Nederlandse vertaling.

— Van der Stighelen & De Landtsheer 2009, pp. 191-192: volledig, in Nederlandse vertaling.

Naam: Gisbertus Voetius.

Glossarium: musica (muziek); psalmus (psalm).

Transcriptie

Schurmannæ.

5 Decembris 1660.

Nobilissima Virgo,

Quæ me dicebam in amici gratiam disseruisse de psalmodum usu in ecclesiâ, hic habes. Primo intuitu valdè B" DV *` >" < est, quod propono; neque ut fatear | 166r | nimis , Û, 4FV(T (@<, si captum vulgi specto. At si conferre mihi consilia detur cum viris musicæ non imperitis, vix est de hujus instituti successu ut sinistrè sperem. Meæ certè inscitæ hactenus nulla potior ratio occurit, quâ sacro textui sua majestas constet, et illæsum sit J` 2, Å@< •D, 2XH. Quod quam pernicioso exemplo hactenus aut supinè negligatur, aut pronè polluatur, ut sic dicam, tute arbitrare, Nobilissima Domina, et longum vale. Hagæ, Nonis Decembribus ¹MDCLX.

Verè tuus
C. Hugenus Z.

Si quando tibi otio tuo in gratiam veteris amici abuti libeat, quæso te, ut tot characterum, quot tu stupendâ manu specimina designare soles, tabellam mihi quoque inter 6, 4: Z84" musæi mei asservare liceat.

Domino Voetio quod per te liceat ²salutem plurimam dicere et ipsi quoque hæc dissertatiuncula ut sapiat, si tanti est ut inspiciat, scire aveam.

1. KA XLV: <MDCIX>.

²2. KA XLV: <Salutem Plurima de tuâ>.

Vertaling

Aan mejuffrouw van Schuurman.

5 december 1660.

Edele vrouwe,

Hier hebt u ³datgene wat ik, naar ik u heb gezegd, ter wille van een vriend heb uiteengezet, over het gebruik van de psalmen in de kerk. Op het eerste gezicht is wat ik voorstel 'onverwacht,' en (ik beken het) niet 'gemakkelijk om in te voeren,' als ik het begripsvermogen van het gewone volk aanschouw. Maar als het mij gegeven is beraadslagingen te voeren met in de muziek ervaren personen, is er nauwelijks reden voor mij te wanhopen over het succes van dit plan. Zeker is het dat ik in mijn onwetendheid tot nog toe geen betere methode ben tegengekomen om de pracht van de heilige tekst weer te geven, en 'het goddelijke van de lofzang' onaangetast te laten. Hoezeer dat in de huidige praktijk òf in traagheid vergaat of geheel wordt misvormd, zoals ik dat zeg, moet u zelf uitmaken, edele dame. Het ga u goed voor lang. Den Haag, 5 december 1660.

Waarlijk de uwe
Constantijn Huygens van Zuilichem.

Als u toevallig wat tijd kunt vrijmaken voor een oude vriend, vraag ik u of u van zoveel mogelijk lettertekens als u met uw verbazingwekkend kundige hand pleegt te tekenen mij voorbeelden zou kunnen sturen, die ik onder 'de kleinoden' van mijn verzameling kan bewaren.

Indien u de heer [Gisbertus] Voetius kunt groeten en of hij ook iets in mijn geschriftje ziet, als het hem de moeite waard is om er kennis van te nemen, zou ik dat graag van u weten.

3. 'Kerck-gebruyck der psalmen' (Huygens 1658).